

Det är tidigt våren 1997 på Kaprifolievägen 1 på CC House i Lund. Där sitter Patrik Bergström och han har bestämt sig. Han ska skicka in en ansökan till PMI i Philadelphia om att få bilda Nordens första PMI Chapter, i Sverige. Patrik, som nyss fått en ny roll på Semcon och börjat arbeta med certifieringar, har ställt sig frågan om det inte finns organisationer som arbetar med professionella certifieringar inom projektledningsområdet. Det visar sig finnas flera, men han fastnar för en organisation som heter PMI.

När jag träffar Patrik i Lund i september 2023 för att sammanfatta Chaptrets första 25 år, så berättar han om anledningen till att han fastnade för PMI. Då, liksom nu, är det en mångfacetterad organisation, som är medlemsdriven och som samtidigt erbjuder en professionell certifiering. Dessutom finns det redan 1997, ett stort internationellt nätverk och PMI erbjuder en öppen marknad för de som vill certifiera.



Patrik Bergström i Lund, september 2023

Inledningsvis är intresset stort för ett Chapter i Sverige och bland annat visar ABB, Ericsson och IBM intresse. Det finns även till en början ett stort intresse från anställda vid respektive företag för att vara med i styrelsen. När det står klart att det handlar om volontärsarbete, så backar flera av intressenterna ur, eftersom de är vana vid styrelsearvoden. Patrik stöter även på andra problem. Det har byggts upp en

marknad av företag som erbjuder lokala utbildningar och certifieringar i Sverige och de ser nu sin affärsidé hotad om det bildas en organisation som erbjuder en global certifiering. Det går så långt att även Patriks chef kontaktas i påverkanskampanjen. Patrik upplever det som lite olustigt, men i stället för att dra sig ur blir han ännu mera motiverad att fortsätta med ansökan. När Sweden Chapter så småningom blir ett faktum, så satsar de aktörer som försökt att stoppa det i stället på andra certifieringar.

- Eldsjälar och volontärer går inte att stoppa, konstaterar Patrik.

Redan 1997 finns det projektledare som är medlemmar i det globala PMI. Förutsättningarna för projektledning är också goda i Sverige. Det finns ett antal tongivande företag som är drivande, mogna och jätteduktiga, som AstraZeneca, ABB, Ericsson och IBM. Däremot har många av dessa inte ännu inte anammat globala standarder och ett globalt språk inom projektledning. Så Patrik ser möjligheter med att ingå i ett globalt sammanhang. Responsen från PMI blir god när de får en ansökan från Sverige. Det finns inte så många lokala avdelningar, utanför USA. Det är endast i större länder som Storbritannien, Frankrike och Tyskland som det finns Chapters. Det är en omfattande dokumentation, som Patrik och hans kollega Niklas Dahlström är tvungna att skicka in för att få bli ett Chapter. Tillbaka får de ett lite mindre dokument som meddelar att deras organisation nu är godkänd som ett PMI Chapter. Då skall man ha ett visst antal medlemmar och en styrelse på mellan tio och tolv personer. I januari 1998 blir ansökan godkänd och PMI Sweden Chapter kan starta sin verksamhet. Niklas, som egentligen inte fokuserar på projekt-området, hjälper Patrik med all dokumentation under ansökningsperioden, men lämnar när Chaptret är godkänt och ”mission completed”. Patrik beskriver sina känslor när det blev officiellt att Sverige fått sitt PMI Chapter:

- Å ena sidan var jag väldigt glad, men å andra sidan frågade jag mig vad jag hade startat. Det var från början svårt att bedöma hur mycket arbete det skulle innebära och det blev avsevärt mycket mer än vad jag hade trott. Det kunde bli mellan femton och tjugo timmar per vecka, som man fick lägga på arbete i Chaptret.

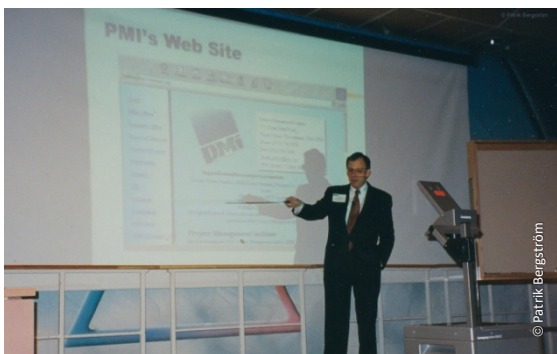
Vårturnén 1998

Patrik lyckas få sin arbetsgivare att finansiera uppstarten av Chaptret. Alla böcker som PMI gett ut beställs och en roadshow planeras för att få en rivstart. Lew Gedansky, R&D chef på PMI i USA kommer över och turen går över Stockholm, Göteborg och Malmö.



Patrik Bergström och Lew Gedansky värmer upp i april 1998

Det blir en halvdag på varje ställe, där det dukas upp bord med böcker om alla standarder från PMI. Förutom Lew Gedansky, medverkar Patrik och ett antal andra föreläsare för att tala om projektledning. En bit mat blir det också efteråt.



Lew Gedansky med klassisk OH-projektor i april 1998

En explosiv utveckling.

Chaptret växer från noll till cirka 400 medlemmar på ett drygt år. Det leder till att Sverige blir "The fastest growing chapter in PMI history" 1998-99 och PMI Board of Directors får upp ögonen för Sverige och väljer att förlägga ett av sina styrelsemöten hit 2001. De vill veta vad man i Sverige har gjort för att bli det snabbast växande Chaptret i PMI historien. Det blir ett halvdagsmöte med middag på kvällen. Ett mycket givande möte, där svenskarna berättar vad de har gjort och vad de tycker är framgångsfaktorerna. Det hela avslutas med en skärgårdstur ett par dagar innan midsommaraf-ton, ute i Stockholms skärgård. Det här öppnar

upp för att den globala ledningen vill lyssna på svenskarna och deras goda idéer, om hur man kan växa och skapa värde för medlemmarna. Alla inom Board of Directors sitter i USA på den tiden och svenskarna känner dem inte riktigt innan deras möte 2001. Mötet gör också att man i den svenska organisationen får en större förståelse för vad PMI är globalt och de inser att det finns möjligheter att påverka globalt. Det första LIM¹ med svensk representation är i Nice. Tidigare hade PMI haft Global Congress i USA, men under åren 2002-04 har organisationen en explosiv tillväxt och flyttar ut sina aktiviteter utanför USA. Under dessa år nästan tredubblas medlemsantalet. Tillväxt i Europa och Asien och etablering i Kina.



Greg Balestrero i Prag 2004

Mycket av den resan leds av Greg Balestrero som är CEO för PMI och Mark Langley som är COO. Dessa är ett starkt radarpar, som har stor del i att tillväxten blir så lavinartad under ett antal år.



Mark Langley med Patrik Bergström i Prag 2004

Ansvar för utbildning och certifieringar

Patrik har inledningsvis rollen som Vice President Certification & Education. Det området får flest frågor, är ganska komplext och handlar mycket om standarder och certifieringar. Rollen innebär även att kunna arrangera

1 Leadership Institute Meeting

certifieringar, vilket blir Patriks primära fokus. Certifieringar är eftertraktat och gör att PMI har ett konkret budskap. Hans uppgift blir att se till att det finns tillräckligt många certifieringstillfällen i Sverige. Under de första åren gör man ett pappersbaserat test inför en examinator som utses av PMI i samarbete med vissa universitet. Chaptret bokar upp en lokal, till vilken det kommer en examinator. Parallellt med bildandet av Chaptret erhåller även Projektforum, i samarbete med Nordnet, ett avtal med PMI om att tillhandahålla certifieringar. Så plötsligt finns det två organisationer i Sverige som kan tillhandahålla certifieringar.

- Efter några år började vi samarbeta och båda drev frågan hårt om att få datoriserade tester i Sverige och i Norden. Vi började inledningsvis med datoriserade certifieringar i Stockholm, men senare flyttades dessa till Köpenhamn. Även om det inte fanns ett Chapter i Köpenhamn då, så var det kommunikationsmässigt den bästa lösningen för att täcka Norden. Det blev en olägenhet för vissa, men värdet av att ha datoriserade tester var avsevärt mycket högre, minns Patrik.

Från början finns det endast två certifieringar, PMP² och CAQ³. Den senare är en ambition att bygga vidare på PMP-certifieringen, och inriktade sig på projektledning inom fordonsindustrin. Sverige driver i samarbete med den globala organisationen frågan att få fram fler certifieringar och får fram CAPM⁴, Program, Portfölj, kombinationer av Agile – Waterfall och även certifieringar inom Scheduling och Risk.

Inledningsvis är det primärt PMI som arrangerar förberedande kurser inför certifieringar, men arbetet startar tidigt för att engagera professionella partners, PMI REP⁵. Innan Chaptret etableras erbjöd ett antal företag olika förberedande kurser och olika certifieringar. Vissa av företagen såg sin affärsmodell som hotad och var kritiska till att PMI från början är en amerikansk organisation. Därför såg de PMI standarden och certifieringen som amerikansk. Patrik menar att mycket av det motståndet byggde på rädsla, då kritikerna kom in i en "community", där de tvingades pröva sina tankar och idéer med andra på en global arena och där de kanske även blev tvungna att kompromissa. Vidare menar han även att mycket av kritiken byggde på okunskap:

- PMI är bildat i USA, men har över tid spritts över världen där standarder och certifieringar utvecklats av internationella grupperingar med representanter från hela världen. Jag var själv med på workshops, där vi utvecklade examensfrågor och svar. Frågorna och svaren roterade mellan grupperna ett antal gånger, innan det blev klart att testa frågor som en del av ett riktigt test. Därefter kunde de som skulle bli riktiga testfrågor kvalificeras. Så det var en ganska sofistikerad process med ett internationellt deltagande, säger Patrik och fortsätter:
- Ambitionen från Chaptret var att det skulle vara öppet för alla. Desto fler som kunde erbjuda utbildningar på rätt nivå och desto fler som kunde delta, desto bättre. I början av 2000-talet började samarbetet med utbildningsföretagen ESI, ILL, Learning Tree, Semcon, samt även Arkatay som kom in ganska tidigt. Vissa av företagen hade tidigare samarbetat med PMI i andra länder och kunde därför ganska snabbt skala upp även i Sverige. Därmed fick medlemmarna mer alternativ till utbildning och bättre möjligheter till certifiering, konstaterar Patrik.

De formativa åren

Första Chapter President blir Patriks kollega Ove Larsson. Efter Chaptrets första år byts alla ut i styrelsen utom Patrik.



Ove Larsson och Patrik Bergström i april 1998

Det är mycket arbete i början som inte minst går ut på att engagera styrelsemedlemmar, eftersom det inte finns någon valberedning. Det tar tid att hitta eldsjälarna som har passionen och som också har stöd via sina arbetsgivare för att ha balans mellan arbete, privatliv och volontärsarbete. Patrik är därför under de kommande åren noga med att se till att detta kriterium är uppfyllt för de som är aktuella för

2 Project Management Professional

3 Certificate Added Qualification

4 Certified Associate in Project Management

5 Registered Education Provider

styrelsen. Under de första fem till tio åren är det styrelsen som gör merparten av arbetet. Det finns inte tillräckligt med volontärer som vill engagera sig. Det tar tio till femton år innan det finns hundra volontärer. Under den första tiden är det i särklass flest aktiviteter i Stockholm, vilket beror på att där finns störst population av intressenter inom projektledning. Tunga projektföretag, som ABB, AstraZeneca, Ericsson och IBM, inför certifiering som en del av karriärutveckling för projektledare. Det blir ett omfattande samarbete mellan Chaptret och företagen. Chaptret tillhandahåller rådgivning, förberedande kurser och arrangerar certifiering, medan företagen bidrar med lokaler och förtäring när det arrangeras seminarier. Verksamheten sprider sig under de första åren till andra delar av landet och 2006 är Sverige ett av de första Chapters som etablerar branches och som blir "compliant" med hur man bygger upp ett Chapter med branches. När Sverige etablerar branches blir det en snabbare tillväxt av antalet volontärer. Det blir en starkare lokal koppling i det stora PMI. I takt med en högre tillväxt av antalet volontärer, blir inte heller Chaptret så sårbart. Redan från början vill Sverige bara ha ett Chapter, men den modellen var inte riktigt etablerad då, utan PMI utgick från en region eller stad som i USA. Därför antas namnet "PMI Central Sweden Chapter" vid introduktionen 1998, för inte begränsa till "Stockholm" utan ha ett större geografiskt område. Det är uppe till diskussion att ha flera Chapters i Sverige, men från svensk sida säger man att det inte är ambitionen, eftersom Sverige är för litet.



"PMI Central Sweden Chapter" blir "PMI Sweden Chapter"

En som gör stora insatser under de första åren är Roland Gunnarzon som kommer in i styrelsen kring millenniet. Han kommer från SwePro sfären och förblir PMI trogen under nästan tjugo år. Andra drivande medlemmar under de första åren är Roland Albåge och Jan Fredrik Schulze, som tillsammans med Roland

Gunnarzon driver frågan gentemot PMI om att ge ut en svensk utgåva av PMBOK⁶.



Hassan al Hassan, PMI Arabian Gulf Chapter och Roland Gunnarzon i Prag 2004

PMI i USA är positiva, men det blir en inofficiell version som kommer ut 1998. Svenska är ett litet språk och ska man underhålla en standard och en certifiering på ett visst språk, så är kostnaden ganska hög.

- Vi stöttade initiativet i styrelsen, men ansåg samtidigt att det var rätt att ha den engelska versionen som den officiella, eftersom det är centralt att kunna ramverket på engelska och att det är en konkurrensfördel för alla parter i Sverige, säger Patrik.

Det genomförs mycket ideellt arbete och stöttning från en rad företag, för att möjliggöra utgivningen av den svenska versionen och Patrik medverkar själv inledningsvis i granskningsarbetet. Den svenska versionen lever under ett antal år och uppdateras när PMBOK kommer i nya upplagor, men när vi skriver 2023 finns det ingen inofficiell svensk version längre. WSP Sverige gav ut den senaste svenska versionen.

Det europeiska samarbetet tar fart

Det europeiska samarbetet är inledningsvis inte formaliserat. Det finns inga formellt ansvariga för regioner, men däremot regionala mentorer. Dessa ska primärt stötta Chapters med mer renodlade PMI frågor. När det däremot gäller att driva frågor från ett europeiskt perspektiv, så är det i Edinburgh 2005 som det för första gången blir en mer enad röst från Europa.

De europeiska delegaterna enas om vilka frågor man vill driva och där man vill ge ett europeiskt perspektiv. Inledningsvis har Sverige mycket samarbete med UK Chapter och även de tyska Chaptren i München, Berlin och Frankfurt. Även när Chaptren i Danmark och

Norge ska startas under åren 2003-05 blir Patrik kontaktad och Sverige stöttar i processerna.



Thomas Walenta, President PMI Frankfurt Chapter i Edinburgh 2005

Över tid driver Sverige många frågor. En av dessa är en tydligare struktur för PMI REP, med tydliga spelregler där man agerar på en öppen marknad och med lika villkor. Framför allt den frågan drivs under de första åren. Sverige vill säkerställa att respektive Chapter, så fort det är möjligt, inte ska ha ansvaret att leverera utbildning. Det ska i stället ske i samarbete med kommersiella företag. PMI REP programmet växer snabbt under 2000-talet. En annan fråga Sverige driver är att delta i utveckling av standarder. Till exempel att PMBOK inte enbart ska vara en ANSI standard utan också en SIS, ISO och europeisk standard. Svenska Chapter samarbetar med ANSI, SIS, ISO och PMI. Styrelseledamoten Torben Grut med flera deltar aktivt i den svenska kommittén som utvecklar ISO standarden för projektledning.

PMI familjen och passionen

Patrik hinner under åren träffa de flesta av PMI grundarna från 1969, som Eric Jenett med PMP certifikat nummer ett.



Patrik Bergström och Eric Jenett slår ett slag i Anaheim 2004, för PMI och för projektledning i Sverige

- När man åker på de internationella konferenserna känner man PMI andan. Man nätverkar på riktigt, man ger och får inom PMI familjen. Det gällde även grundarna, som hade en nyfikenhet och samtidigt ville dela med sig av sina egna erfarenheter. Om man ger, så får man. Bland de saker som Patrik är mest stolt över är när PMI Sverige på PMI Global Congress i Denver 2008 utses till "Chapter of the Year". Då har Sverige under flera år drivit internationella frågor.



Sweden Chapter tilldelas Chapter of the Year Award vid PMI Global Congress i Denver 2008

En annan sak är Passion for Projects som i sitt embryo genomförs redan 2004, då bland annat Greg Balestrero medverkar för att tala om portfolio management.

- Det var med ganska stor risk vi arrangerade första embryot till "Passion for Projects". Vi visste inte om vi skulle lyckas att få deltagare och den ekonomiska risken var ganska stor. Styrelsemedlemmen Christian de Loes drev arrangemanget som blev en succé, minns Patrik. Samtidigt har Patrik svårt att hitta något som han ångrar, när jag ställer frågan. Inledningsvis var det en utmaning att starta upp en så omfattande verksamhet med så få volontärer, vilket innebar en extremt hög arbetsbelastning. Samtidigt menar Patrik att det gav mycket energi att arbeta med engagerade styrelsemedlemmar och andra volontärer.

När vi kommer in på det ämnet, så frågar jag Patrik om vilken han ser som den typiska volontären i PMI:

- Det vi jobbat mycket med i Sverige är att hela engagemanget måste bygga på ett du har en passion och våra volontärer har en hög grad av passion. Det andra är att varje volontär måste hitta sin balans, mellan arbetslivet, privatlivet och volontärsrollen. Dessutom är varje bidrag viktigt, oavsett om det är en timme eller fyrtio timmar i månaden. Det väldigt viktigt att

aldrig blanda samman din professionella arbetsroll och kommersiella drivkrafter med ditt engagemang i PMI. Alla är välkomna oavsett om man konkurrerar i arbetslivet. Du får möjlighet att göra saker som man kanske inte gör i sitt vanliga arbete. Många volontärer kom in i samband med Passion for Projects och stannade sedan kvar, säger han.

Patrik menar att den främsta framgångsfaktorn under de första 25 åren utan tvekan är passion. Känslan av att jag vill göra det här för att jag har en inre vilja. Jag gör det inte för pengar, eller för att någon har sagt till mig att göra det. Det är volontärerna med sitt engagemang som är drivkraften inom Chaptret. Där måste vi vara duktiga på att ta hand om varandra och att vi alla är medvetna om att det finns olika sätt att engagera sig på. Vi är duktiga på det och därför har det bidragit till framgången, genom att vi har skapat den här trygga miljön. Den som innebär att när man är engagerad i PMI, så kan man vara det oavsett var man kommer ifrån. Alla är välkomna och vi samarbetar på samma premisser.

PMI Bikers

Patrik nämner "PMI Bikers" som ett exempel på att allt är möjligt inom PMI. Vad man kan åstadkomma inom nätverket med kontakter, vänskap och där man kan odla intressen som inte enbart är inom projektledning. Runt 2003 hamnade Patrik bredvid Greg Balestrero under en lunch. Det visade sig att de hade ett gemensamt intresse för att köra motorcykel. Det ena ledde till det andra och "PMI Bikers" etablerades.



PMI Bikers i Sydney 2008

Det kostade ingenting att vara med och alla som ville kunde vara med. I samband med globala konferenser hyrdes det motorcyklar och

en av deltagarna ansvarade för att lägga upp en tur, där man körde i tre till fem dagar. De tryckte till och med upp speciella västar. Det började i Atlanta 2004, då sex till sju personer körde och man höll på fram till 2011. Nu är "PMI Bikers" vilande, men man hann köra fyra gånger i USA, en gång i Australien och tre gånger i Europa. Där man bland annat körde i Holland och Tyskland. Sverige hann de tyvärr inte med. "PMI Bikers" är ett exempel på de Special Interest Groups (SIG) som fanns tidigare. Det kunde handla om projektledning, men även om annat.

Framtiden

Patriks råd inför de kommande 25 åren är fortsatt passion. En organisation med bra balans mellan volontärsrollen, privatliv och arbetsliv och där alla är välkomna. Att ha kvar känslan av att det vi gör, påverkar vad vi är idag och vad vi är i framtiden. Känslan av att det jag gör bidrar, det vill Patrik ska vara en ledstjärna för fortsatt utveckling. Du kan göra det lokalt i din stad eller by och du kan göra det globalt på den stora arenan. PMI är en organisation som ger dig möjlighet att påverka utvecklingen, oavsett arena.

Om ytterligare 25 år tror Patrik att medlemsantalet kan vara uppe i 2500 och att det finns fler brancher. Det fysiska mötet är inte ersatt, men det kombineras med det virtuella. Kanske är Chaptret mer internationellt engagerat, med en större påverkan på hållbarhet och inte bara för miljön, utan även för livet, arbetslivet och ledarskapet. Vi ska arbeta mera långsiktigt. Hur vi är som människor och hur vi arbetar.

Det talas idag mycket om artificiell intelligens och Patrik tror att det blir ett verktyg inom till exempel scenarioplanering och risk, men han tror inte att det ersätter ledarskapet i stort. Det blir ett komplement som lever i harmoni. Det är fortfarande människor som leder människor. Precis som alla de fantastiska människor som gjort PMI Sweden Chapter till vad det är idag. Alla dessa passionerade volontärer, "ingen nämnd och ingen glömd", som har bidragit till resan. Den resa som startade på Kaprifolievägen 1 i Lund, för 25 år sedan.



Ola Stensson PMP
ola.stensson@pmi-se.org